

Література

1. Перечень аудиторских услуг, которые могут предоставляться аудиторами (аудиторскими фирмами), утвержденных Решением Аудиторской палаты Украины № 182/5 от 27 сентября 2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://www.apu.com.ua>
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: Видання 2010 року, частина 1 / Пер. з англ.: Ольховікова О.Л., Селезньов О.В., Зєніна О.О., Гик О.В., Біндер С.Г. — К.: МФБ, АПУ, 2010. — 841 с.
3. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: Видання 2010 року, частина 2 / Пер. з англ.: Ольховікова О.Л., Селезньов О.В., Зєніна О.О., Гик О.В., Біндер С.Г. — К.: МФБ, АПУ, 2010. — 409 с.
4. Кодекс етики професійних бухгалтерів 2009. МФБ / Пер. з англ. за ред. С.Я. Зубілевич. — К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2010. — 123 с.

Сопко В. В.,

*д-р екон. наук, професор,
завідувач кафедри обліку, аналізу і аудиту,*

Ромашко О. М.,

*канд. екон. наук, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»*

КОНТРОЛЬ ВИТРАТ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах розвитку економічних відносин в Україні обов'язковим елементом практичної діяльності підприємств є наявність структур, які здійснюють контрольні процедури з метою підвищення ступеня надійності інформації та прийняття рішень відносно протидіям внутрішнім і зовнішнім загрозам безпеки діяльності підприємства та його постійному розвитку [2, 3].

Важливим показником діяльності, що потребують ретельного контролю з метою зменшення загроз, є витрати.

Ринкові відносини зумовлюють необхідність формування нового механізму контролю, в основу якого покладено економічні методи управління підприємством і його виробничими підрозділами. Контроль витрат є невід'ємною, постійно діючою функцією системи управління. Чітко врегульована система кон-

тролю на підприємстві — це основа для прийняття управлінських рішень. Вона служить критерієм якості розробки та реалізації таких функцій управління, як: планування, облік, економічний аналіз діяльності господарюючого суб'єкта. Здійснення контролю попереджає, виявляє, усуває недоліки та порушення, що виникають у процесі господарської діяльності підприємства, зокрема, відхилень від норм чинних нормативно-правових актів, облікової політики, установчих документів, планів підприємства, помилок і зловживань.

Правильно організований контроль повинен не тільки виявляти недоліки і порушення, а й запобігати їм, а також сприяти їх своєчасному усуненню.

Ефективність застосування контролю залежить насамперед від рівня зацікавленості власників, ступеня розуміння ролі, місця і значення виконання контрольних функцій менеджерами вищих рівнів управління підприємства.

Питання обліку та контролю витрат з метою зниження собівартості продукції знаходяться поза увагою керівників підприємства та бухгалтерів. Забезпечити рентабельність роботи підприємства у першу чергу прагнуть за рахунок високих відпускних цін, а не за рахунок економії витрат виробничих ресурсів.

Однак це ненадійний і безперспективний спосіб вирішення проблем виживання підприємства.

Незважаючи на доволі вагомі наукові напрацювання, існуюча система в повній мірі не відповідає сучасним вимогам у зв'язку з недосконалістю нормативного, організаційно-методичного забезпечення внутрішнього контролю витрат, відсутністю внутрішніх стандартів.

Тому на сучасному етапі важливим є подальше дослідження з метою пошуку нових підходів до формування системи внутрішнього контролю в управлінні витратами підприємства.

Для задоволення оперативних потреб управління виробництвом діюча система контролю повинна бути організована як за видами діяльності підприємства, так і за центрами відповідальності та місцями виникнення витрат.

Для визначення напрямків контролю витрат важливе значення має науково обґрунтована класифікація його видів.

Під час здійснення контролю на підприємстві потрібно визначити його мету, безпосередні завдання і функції та враховувати фактори, що впливають на організацію контролю, принципи.

Основна мета внутрішнього контролю витрат полягає в наданні інформації про відхилення від норм і нормативів, виявленні

«вузьких» місць на виробництві, визначення невикористаних резервів на підприємстві.

Мета і завдання служби внутрішнього контролю залежать від розміру, структури підприємства, технічного рівня управління, організаційної структури управління, розподілу посадових обов'язків, складу аналітичної служби та потреб керівництва.

Здійснення контролю потребує розроблення певної стратегії перевірки з метою уникнення повторних перевірок, мінімізації витрат часу та високої якості роботи. Умовою, що забезпечує цілісність системи контролю, є дотримання принципу технологічного поділу контролю на етапи: попередній, поточний (оперативний) і заключний.

Під час проведення контролю рекомендується застосовувати різноманітні методи, які є сукупністю фінансових, економічних, організаційних, оперативно-технічних і фактичних способів і прийомів з перевірки витрат підприємств. Для документального оформлення результатів проведення контролю витрат необхідно використовувати спеціально розроблені робочі документи, зокрема тести внутрішнього контролю облікового процесу витрат, аналітичні тести перевірки правильності відображення витрат у статтях калькуляції виробничої собівартості.

Організація внутрішнього контролю не є жорстко регламентованою, а визначається внутрішнім стандартом у межах окремого підприємства. Під внутрішнім стандартом слід розуміти документи, що деталізують і встановлюють регламенти для здійснення та узагальнення результатів контролю, прийняті і затверджені керівництвом підприємства.

Організація роботи служби внутрішнього контролю об'єднують положення посадових інструкцій, стандарти, графіки, регламенти робочого дня. Їх можна класифікувати за такими ознаками: обов'язковість використання, сфера використання, конкретизація, розповсюдження на елементи організаційної структури.

Найвищої ефективності контролю за процесами виробництва можна досягти у випадку його органічної єдності з системами обліку та управління. Своєчасно проведений контроль дозволяє виявити основні причини відхилення від нормативних показників, передбачити можливість подальшого фінансового стану суб'єкта господарювання.

Відповідальним за створення системи внутрішнього контролю є управлінський персонал, який у відповідності з національними стандартами самостійно вибирає методи і прийоми контролю [4].

Система внутрішнього контролю — цей термін визначає всі внутрішні правила та процедури контролю, запроваджені керівництвом підприємства для досягнення поставленої мети — забезпечення (у межах можливого) стабільного ефективного функціонування підприємства, дотримання внутрішньої господарської політики, збереження та раціонального використання активів підприємства, запобігання та покриття фальсифікацій, помилок, точність і повноту, бухгалтерських записів, своєчасну підготовку надійної фінансової інформації.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. №87.
2. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: навчальний посібник / Камлик М.І. — К.: Атіка, 2005. — 432 с.
3. Кириченко О.А. Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання: [монографія] / О.А.Кириченко, В.С. Сідак та ін. — К.: УЕП «КРОК», 2008. — 403 с.
4. Мних Є.В., Бардаш С.В., Шевчук О.А. Контроль у системі інноваційного менеджменту підприємства: Монографія / за ред. Є.В. Мниха. — К.: Київ.нац.торг.-екоп.ун-т, 2011. — 452 с.

Чепелюк Г. М.,

канд. екон. наук, доцент кафедри банківської справи,

Черкаський інститут банківської справи

Університету банківської справи Національного банку України

ФУНКЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В УПРАВЛІННІ БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ

В умовах ліквідації наслідків світової фінансової та економічної кризи існує невизначеність, яка може вплинути на здатність банку виконувати свої функції на безперервній основі. Економічна ситуація значною мірою залежить від ефективності роботи законодавчої та виконавчої гілок влади. Сьогодні не існує чіткого уявлення щодо заходів керівництва країни у зв'язку з існуючою